

Un clàssic entre els llibres de memòries

La impossibilitat de continuar exercint la seva tasca com a periodista obligà Gaziell a escriure dietaris i llibres de memòries, d'impacte menys immediat per culpa d'un règim en apogeu. Han hagut de passar vint anys perquè es pogués publicar aquest llibre, una gran pèrdua en un moment extrem.

NARRATIVA

GAZIEL
Meditacions en el desert

Edicions La Magrana
Barcelona, 1999

255 pàgines 2.500 ptes.

La pèrdua d'influència social dels intel·lectuals és evident en tots els àmbits, però la del literat esdevé sorprenent. L'escriptor no sols ha perdut en bona mesura la capacitat per influir en la vida exterior, en la vida visible —analitzar el mateix cas en la interior seria complex i potser amb uns resultats ben diferents. També, com a gran paradoxa, ha perdut la influència sobre els seus mateixos companys de viatge.

Dues raons: els literats a penes parlen de literatura, la defensen poc i no aspiren a difondre ni tan sols les seves pròpies descobertes. En la segona, molts dels joves escriptors es troben a gust en una certa ignorància luminosa, és a dir, ho ignoren gairebé tot sobre la història literària, però se centren en un o dos autors que aclamen com a únic(s) déus amb dret d'existència.

Aquestes circumstàncies fan que sigui difícil recuperar i/o difondre obres i escriptors que el passat va deixant en l'oblit. Un dels pocs intel·lectuals catalans que reclamen cada cert temps la nostra atenció és Pere Gimferrer. Fa poc temps que ens recordava les excel·lències del *Moment musical*, de Carles Soldevila, ara ens desperta la memòria d'un dietari esplèndid, gairebé únic, i d'un escriptor genial: Gaziell.

La situació no era la més desitjable, ni de bon tros, quan Gaziell havia de publicar *Meditacions en el desert* (1946-

1953), un dietari de vida i idees, a París el 1974. Però el fet és que la cruel realitat de l'estat espanyol en aquests anys erms havia obligat Gaziell a escriure unes reflexions crues i dures, dins d'una impressió general de desànim, i també d'una incredulitat significativa davant l'evolució dels esdeveniments. Durant les dates assenyalades, l'escriptor va guaitar la realitat amb ull crític, tot constatant les

ARXIU

mancances morals i intel·lectuals del país, mentre analitzava algunes peces fonamentals de la cultura de l'època.

Aquest llibre, que a penes havia tingut difusió, apareix ara en edició nova i augmentada amb nombrosos textos que acaben d'arrodonir la visió de Gaziell sobre uns anys certament foscos. Pere Gimferrer ha encertat una vegada

més en la seva elecció, no sols per recordar-nos Gaziell, també per fer-nos memòria d'un dels millors prosistes catalans, els llibres del qual encara mantenen tota la seva frescor i força; de manera especial les seves memòries.

Gaziell deu ser reivindicat en tota la seva obra, però sens dubte la lectura de *Meditacions en el desert* ens dona l'oportunitat d'assistir a un moment clau de la nostra història, i a més a més portats per la ploma d'un escriptor massa modest si atenem a la categoria literària del que ens ha llegat. **Xulio R. Trigo**

ART I LITERATURA POPULAR

AUTORS DIVERSOS
Art i etnologia

Direct. Xavier Barral. Eds. L'Isard
Barcelona, 1999

Edicions L'Isard acaba d'editar, dins la col·lecció del diccionari enciclopèdic *Art de Catalunya*, el volum núm. 13, dedicat a l'art i a l'etnologia, on es presenta una anàlisi variada dels diferents àmbits i disciplines en les quals l'art popular es manifesta: l'arquitectura, el treball, l'espai domèstic, la religió, el joc, la música...

264 pàgines 12.000 ptes.

ANNA PARÉS
Tots els refranys catalans

Edicions 62. Barcelona, 1999

Vint-i-cinc mil refranys d'arreu de les terres catalanes es troben recollits en el volum que acaba de publicar Anna Parés i de prologar Francesc Vallverdú. La classificació dels refranys en tretze capítols facilita la consulta en aquest monumental treball. Així trobarem refranys referents al temps meteorològic, a la dona i l'home, etc.

3.800 ptes.

ALESSANDRO BOFFA
Ets una bèstia, Viskovitz

Ed. Proa. Col·l. "Beta"
Barcelona, 1999

Un lleó enamorat d'una gasela, un liró amb somnis eròtics... Viskovitz és cadascuna d'aquestes bèsties que lluiten contra les pròpies neures. Darrere de tot, però, hi ha representats la condició humana i la força de l'amor. Aquest llibre es basa en una sèrie de faules iròniques que apelen a l'humor i la intel·ligència.

153 pàgines 1.995 ptes.